

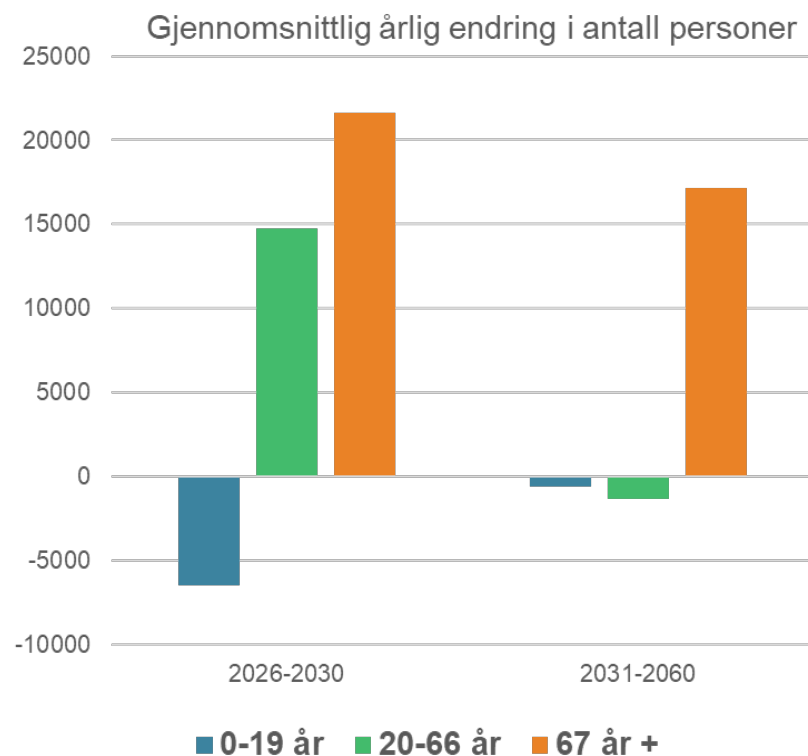
Helsedataforordning – hva betyr det for kommunal sektor?

Terje Wistner, Avdelingsdirektør eHelse

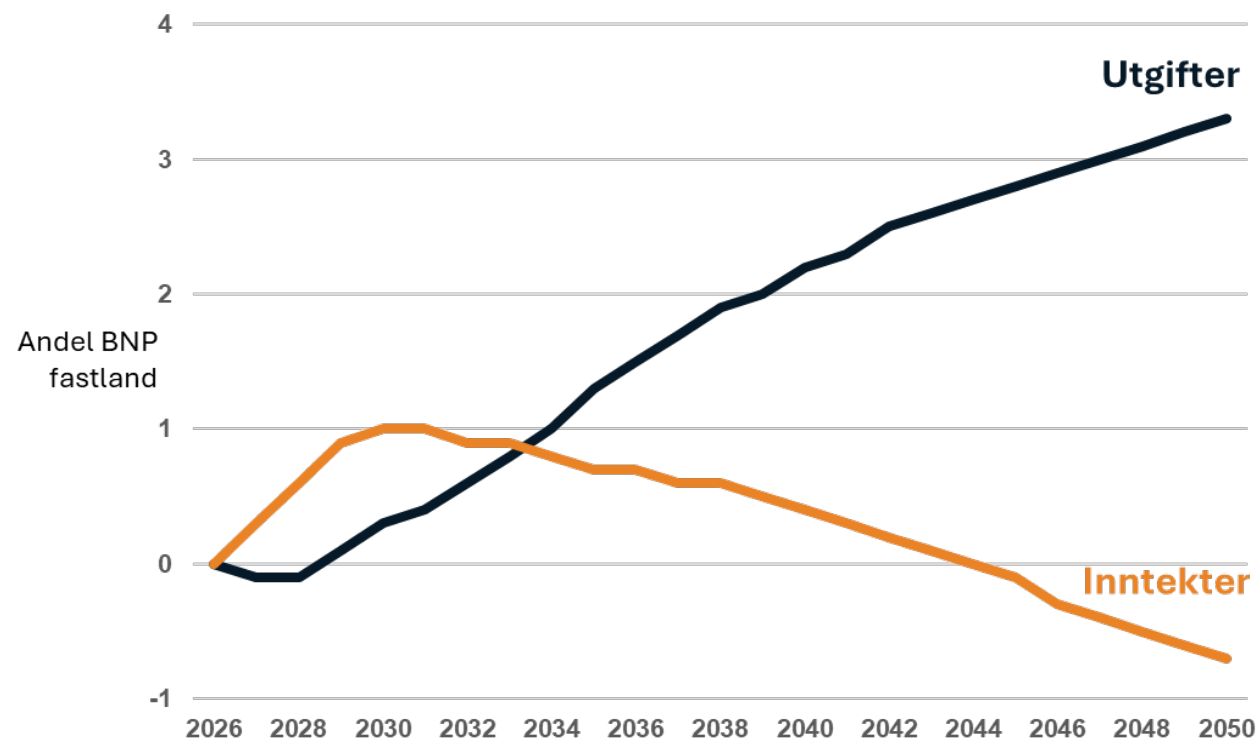
Store endringer i økonomi og demografi:

«Vi må ikke bare skjære til beinet.
Vi må skjære i beinet!», ordfører kommune

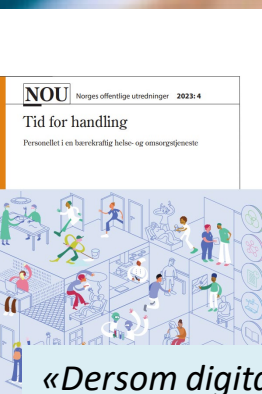
Demografisk revolusjon

«Haikjeften» – over tid høyere vekst i utgifter enn inntekter

Et godt, rettferdig og likeverdig helsetilbud

«Dersom digitalisering og teknologi utvikles, implementeres og anvendes riktig, kan det bidra til økt effektivitet og til at minimumsfaktoren i helse og omsorgstjenesten – personellet – i enda større grad brukes til å ivareta kjerneoppgavene sine.»

«...stimulere til lokal gjennomføring av tiltak for en bedre arbeidshverdag for dem som jobber i tjenesten, innføring av personellbesparende digitale løsninger og teknologi, bedre pasientforløp og mer effektiv ressursbruk.»

80% opplever gevinstrealisering ved digitalisering som meget eller ganske utfordrende, Arbeidsgivermonitor 2025

European Health Data Space (EHDS) - hensikt

Innbyggere: Styrket tilgang til og kontroll over egne helseopplysninger

Helsepersonell: Tilgang til relevante data i pasientbehandling

Samhandling: Bedre samhandling og mer sammenhengende helsehjelp

Sekundærbruk: Sikker og effektiv bruk av helsedata til forskning og innovasjon

Indre marked: Styrket marked for digitale helsetjenester og -produkter

EU-kommisjonen anslår besparelser på

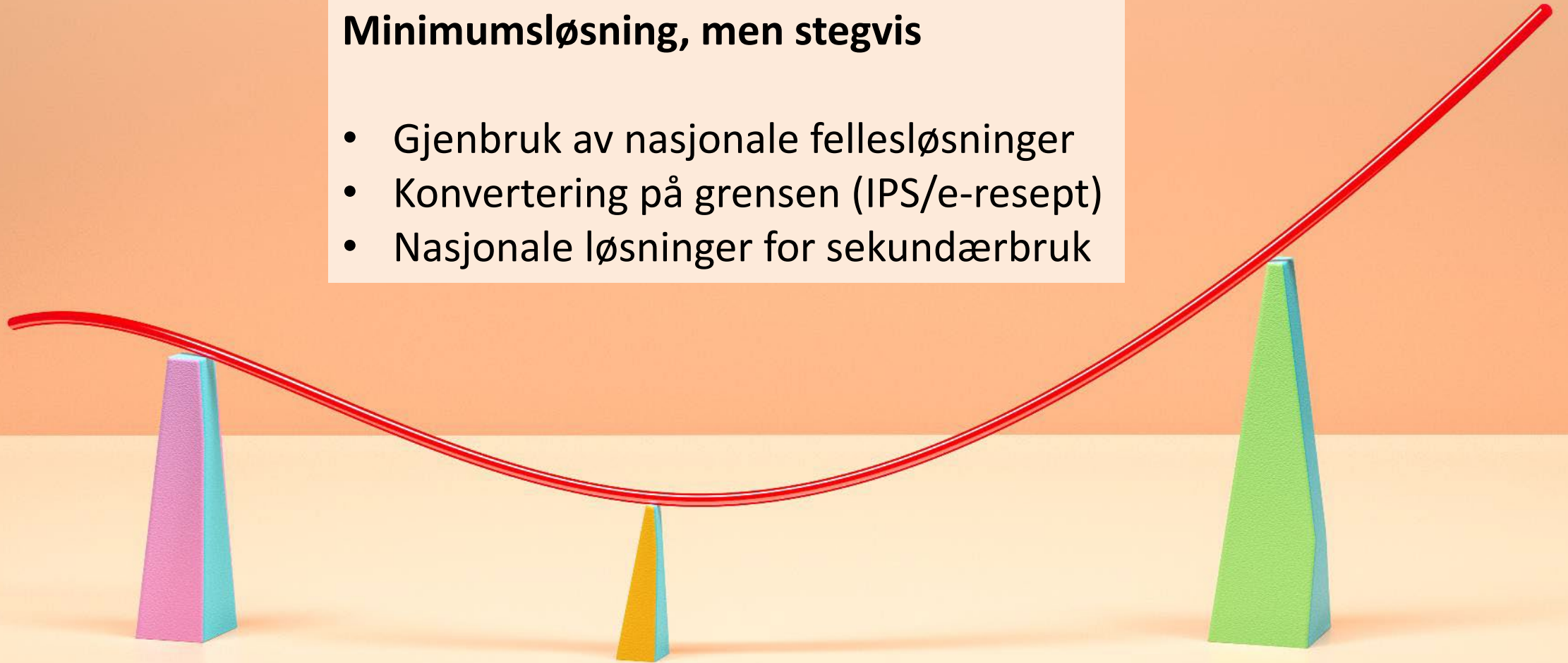
110 mrd

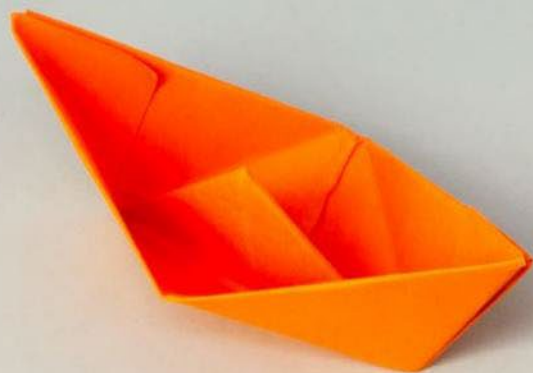
kroner

totalt i EU over en **tiårsperiode**

Minimumsløsning, men stegvis

- Gjenbruk av nasjonale fellesløsninger
- Konvertering på grensen (IPS/e-resept)
- Nasjonale løsninger for sekundærbruk

Høring, fr. 28.9.2026:

«Videre kan det være en mulighet at KS eller KS Digital kan ivareta noen oppgaver på vegne av kommunesektoren for å avlaste kommuner som ønsker det for oppgaver knyttet til tilgjengeliggjøring av helsedata.»

A person wearing an orange jacket and a dark hat stands on a rocky shore, looking up at a massive, towering glacier. The glacier has jagged, blue-tinged ice formations that reach high into the sky. The foreground is filled with dark, wet rocks.

FOU - Konsekvenser?

Helseforvaltningen

Etablere nasjonale løsninger
og fellesfunksjoner

Leverandører

Tilpasse EHR-systemer og
nye markedskrav

Kommunale tjenester

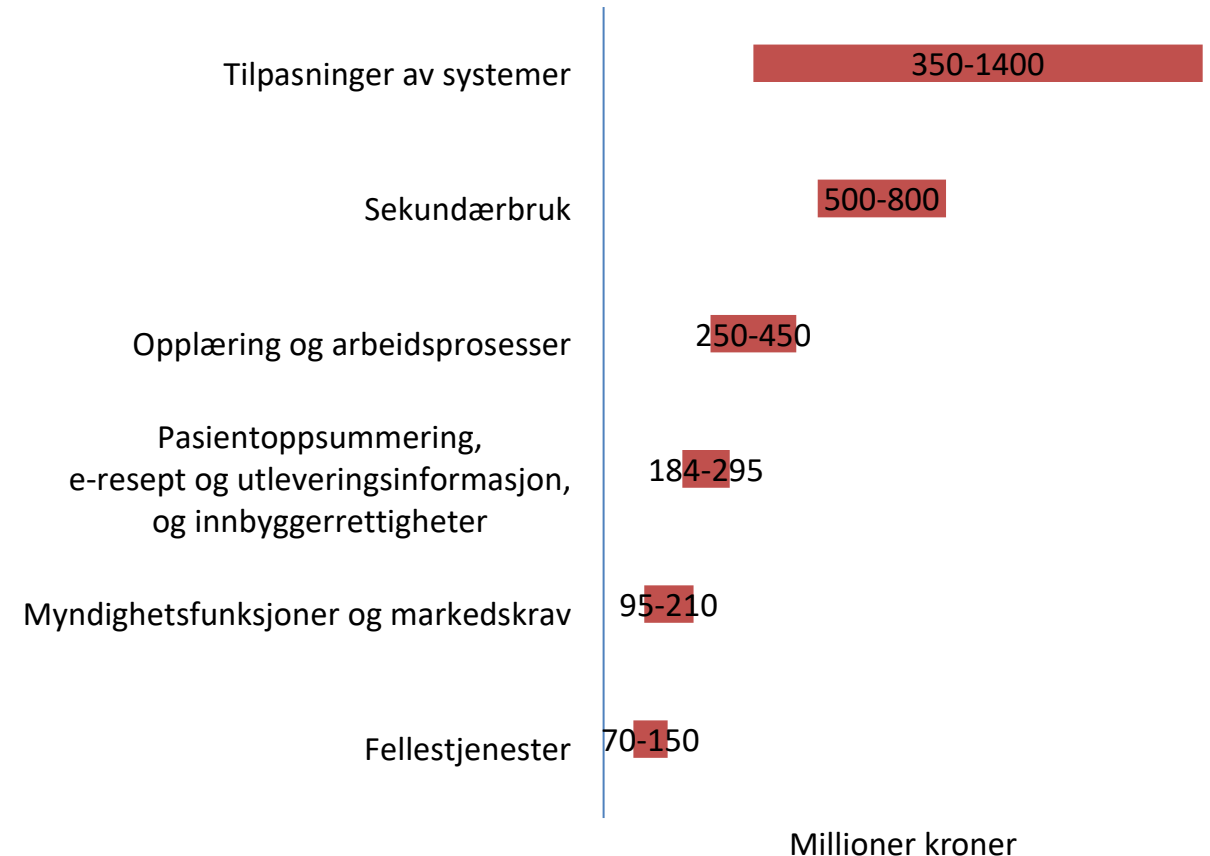
Opplæring og endringer
i arbeidsprosesser

Samlede kostnader for Norge

Første trinn er å anslå samlet kostnad for minimumsløsningen i Norge. Anslaget er **1,4–3,3 mrd. kroner** i første fase, og dekker både investeringer og drift i helseforvaltningen, hos leverandører og i helse- og omsorgssektoren.

De største kostnadsdriverne er **sekundærbruk**, **systemtilpasninger** og **opplæring og arbeidsprosesser**. Dette er også de mest usikre postene, og anslagene bygger derfor på analyser fra Sverige, Danmark og Nederland vurdert opp mot norske forhold.

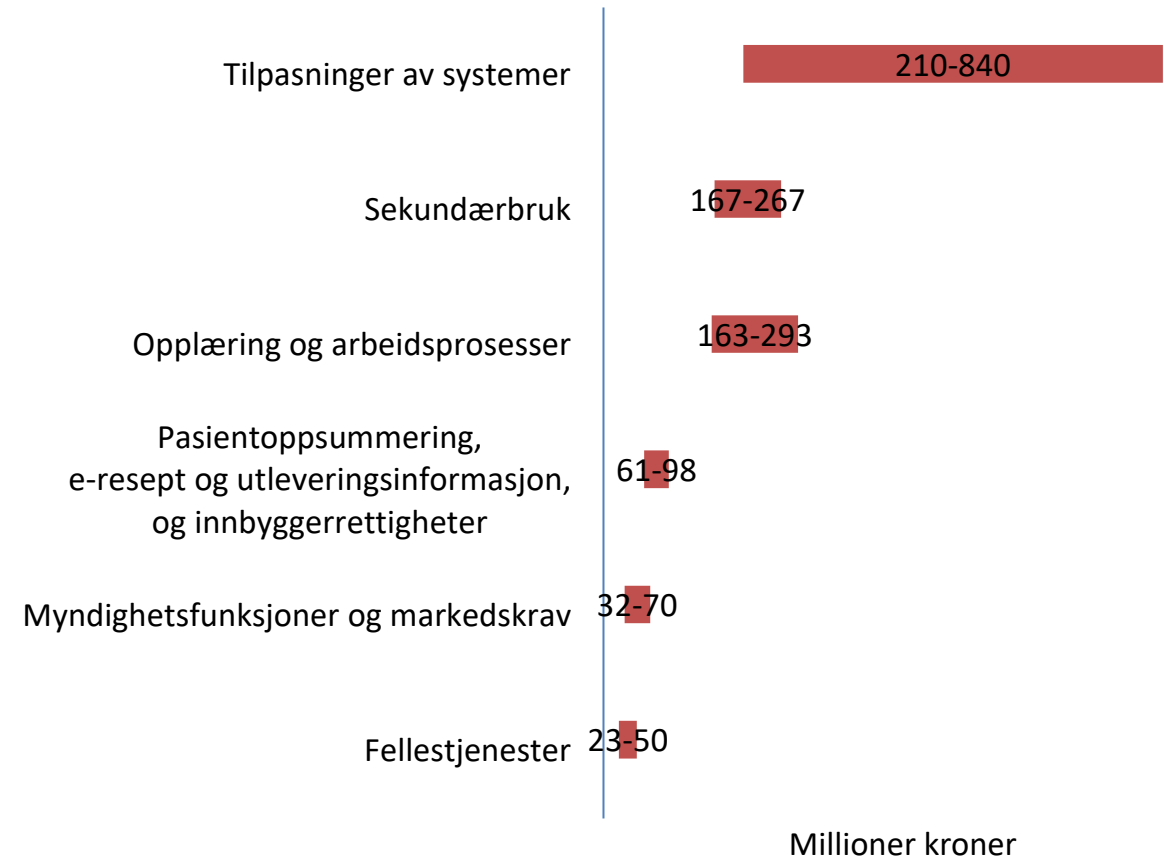

Kostnader for kommunesektoren

Andre trinn er å anslå hvor stor del av kostnadene som faller på kommunesektoren. Anslaget er **656–1 618 mill. kroner** i første fase.

Den største posten er **tilpasninger av systemer**, anslått til **210–840 mill. kroner**. Også sekundærbruk og opplæring og arbeidsprosesser utgjør betydelige kostnader.

De store kostnadene henger sammen med kommunesektorens utgangspunkt: mange aktører, flere systemer, ulik digital modenhet og stor variasjon i organisering og arbeidsprosesser.

Anbefalinger for håndtering av EHDS – komme i gang tidlig

1
**Kartlegg EPJ-
status og gap**

2
**Still EHDS-krav i
EPJ-anskaffelser**

3
**Følg opp
leverandørenes
planer**

4
**Følg med på NHNs
overgangs-
løsninger**

5
**Bygg intern EHDS-
kompetanse**

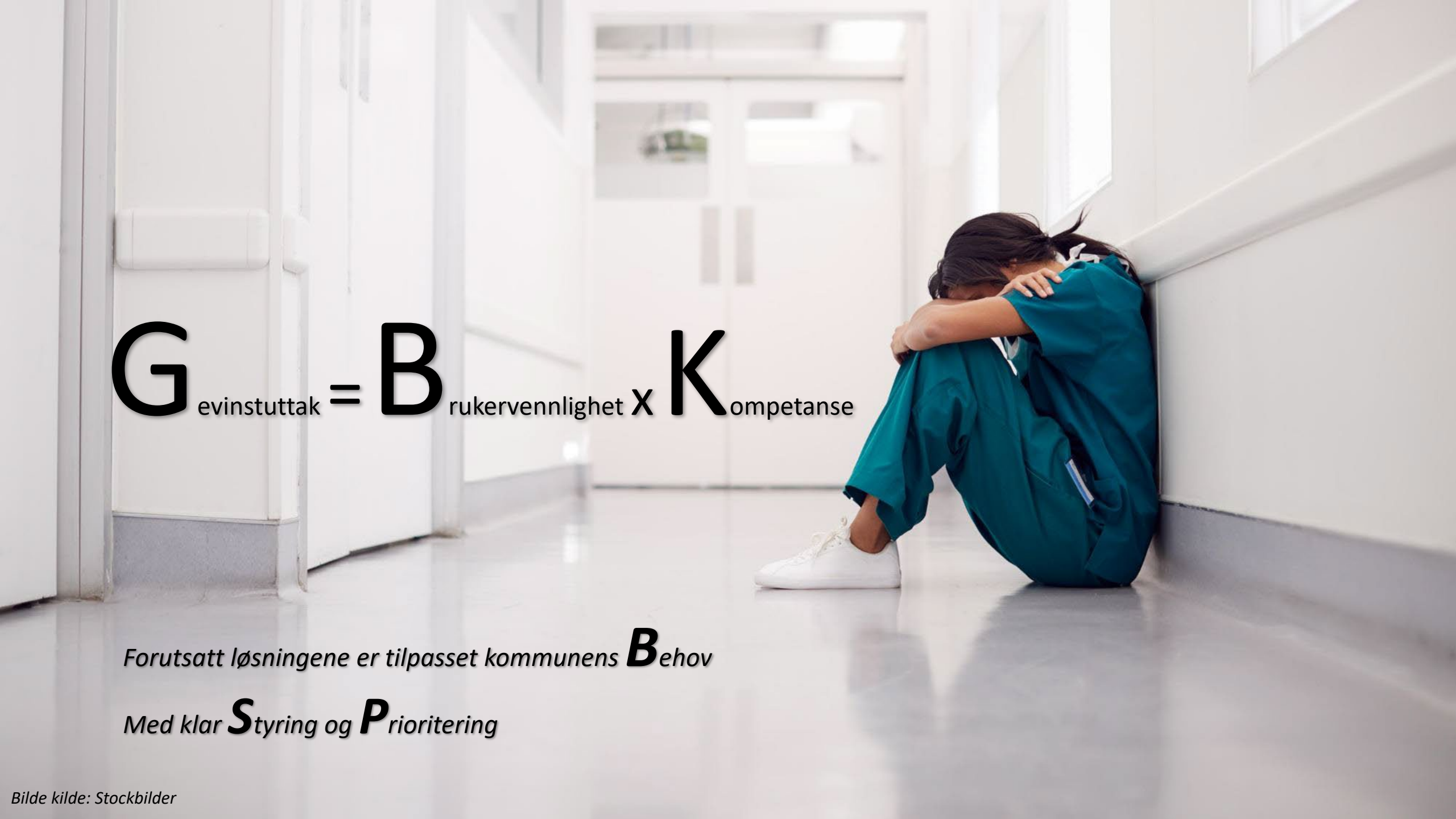
6
**Planlegg
opplæring tidlig**

7
**Samarbeid på
tvers, koordinert
via KS**

8
**Sett av midler og
bygg fleksibilitet**

9
**Bidra i utforming
av nasjonale valg**

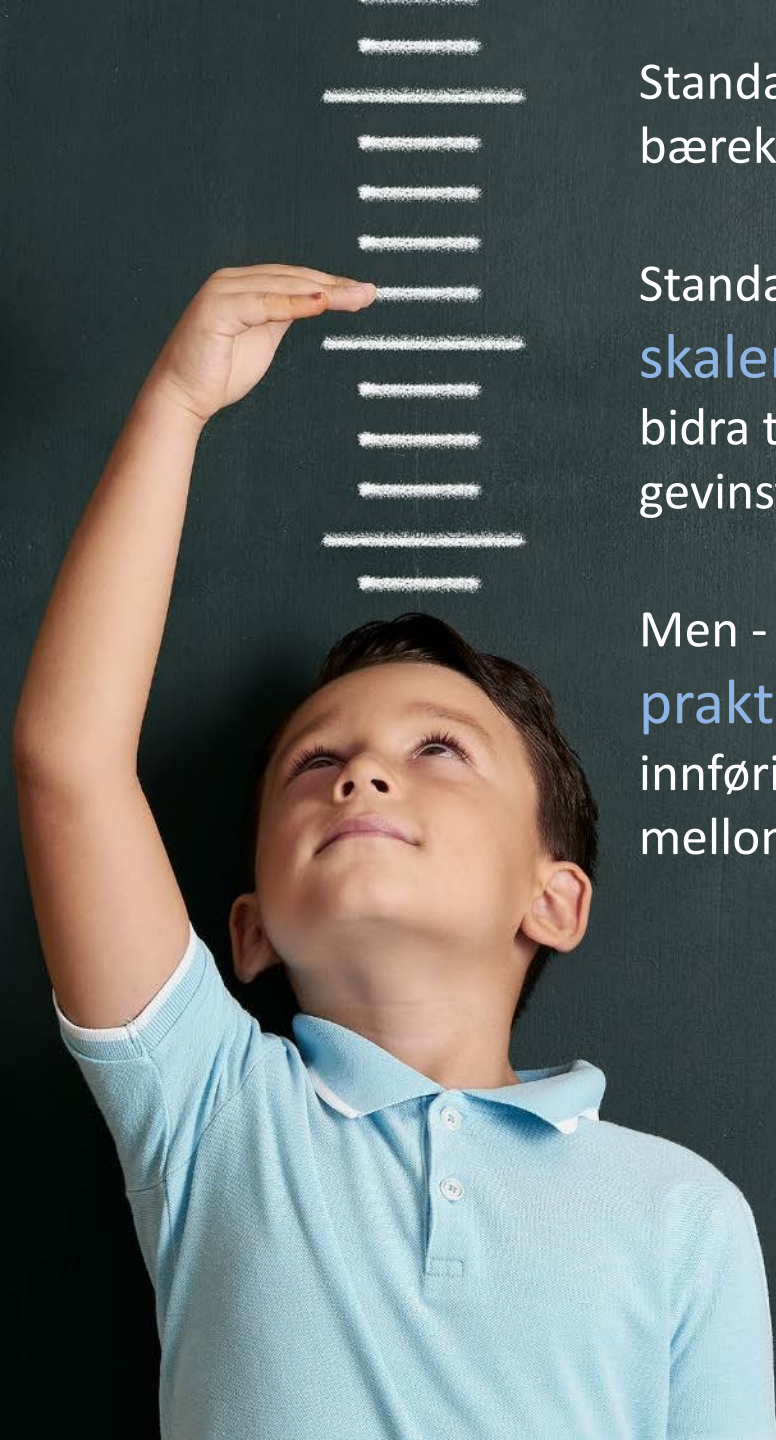
10
**Posisjoner for
nytte av
sekundærbruk**

Gevinstuttak = **B**rukervennlighet x **K**ompetanse

Forutsatt løsningene er tilpasset kommunens **B**ehov

Med klar **S**tyring og **P**rioritering

Standardisering er en grunnleggende forutsetning for bærekraftig digitalisering i kommunal sektor.

Standarder skal understøtte **samhandling, skalerbarhet, konkurranse og innovasjon**, og bidra til redusert risiko, lavere kostnader og bedre gevinstrealisering.

Men - Standardisering må være **behovsdrevet, praktisk anvendbar** og tett koblet til anskaffelser, innføring og gevinstrealisering – utviklet i samspill mellom kommuner, stat og leverandørmarkedet

Det handler om tillit og bærekraft

